

INOVACIJOS GERONTOLOGIJOJE IR GERIATRINĖJE SLAUGOJE

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
INOVACIJOS GERONTOLOGIJOJE IR GERIATRINĖJE SLAUGOJE	

Anotacija
Šio dalyko paskaitų ir pratybų metu apžvelgiami gerontologijos ir geriatrinės slaugos tikslai, uždaviniai ir principai. Mokomasi įvertinti vyresnio amžiaus žmonių saugią aplinką, asmens higieną ir bendravimą. Aptariama polifarmacija, depresija, deliras ir demencija vyresniame amžiuje. Mokoma taikyti išmaniųjų prietaisų naudojimą užtikrinant vyresnio amžiaus žmonių kasdieninę veiklą. Aptariami agresijos valdymo būdai sergant demencija ir senų asmenų užimtumas taikant interaktyvias priemones.

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: asist. dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė	VU MF Sveikatos mokslų institutas
Kitas (-i):	M. K. Čiurlionio g. 21/27, Vilnius G. Vilko g. 29 A, Vilnius Akademijos g. 4, Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakaluro) pakopa	pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	-	Lietuvių k.

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kr.	133	40	93

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Dalyko tikslas – padėti studentams įgyti žinių ir suprasti geriatrijos mokslo ir gerontologinės slaugos tikslus, uždavinius ir principus; ugdyti supratimą apie specifines senyvo amžiaus žmonių problemas bei gebėjimus įvertinti senų žmonių slaugos poreikius, taikyti šiuolaikinius slaugos metodus, mokyti ir konsultuoti senyvo amžiaus žmones slaugos klausimais.			
Studijų programos studijų siekiniai	Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos			
Socialiniai gebėjimai	1.1. Gebės bendrauti ir bendradarbiauti su studentais pratybų metu pacientais.	Literatūros šaltinių analizė ir aptarimas. Atvejų analizė. Diskusijos.	Rašto darbas (esė)

Asmeniniai gebėjimai	2.1. Gebės savarankiškai planuoti profesinę veiklą, mokytis. 2.2. Gebės priimti sprendimus susijusius su geriatrinių pacientų slauga sprendžiant praktines situacijas.	Darbas savarankiškas ir grupėse pratybų metu.	
Dalykinės kompetencijos			
Žinios ir jų taikymas	3.1. Žinios geriatrinių pacientų slaugos organizavimo principus, ištyrimo metodus, pacientų slaugos problemas ir poreikius; žinios slaugos mokslo naujoves gerontologijos srityje. 3.2. Gebės kritiškai ir sistemiškai analizuoti, taikyti naujausias slaugos žinias praktikoje.	Literatūros šaltinių analizė ir aptarimas. Atvejų analizė. Diskusijos. Darbas savarankiškas ir grupėse pratybų metu.	Rašto darbas (esė) Egzaminas
Specialieji gebėjimai	5.3. Gebės konsultuoti pacientus ir jų artimuosius slaugos ir sveikatos klausimais (fizinio bei protinio lavinimo priemonių, ugdančių aktyvumą, dėmesį ir judesių koordinaciją, parinkimas, lėtinių ligų profilaktika, racionali mityba, pragulų profilaktika, saugios aplinkos sukūrimas, obstipacijų profilaktika, pagalba esant šlapimo nelaikymui) savo kompetencijos ribose, atsižvelgiant į jų poreikius.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Gerontologijos ir geriatrinės slaugos samprata: tikslas, uždaviniai ir principai. Senėjimas ir jo teorijos.	2			2			4	15	Mokymo ir mokslinės literatūros studijos.
2. Vyresnio amžiaus žmonių saugios aplinkos užtikrinimas. Griuvimai ir jų prevencija. Teleprezentacijos technologija. Mobilūs robotai, padedantys pacientams kasdieninėje veikloje.	2			8			10	15	Mokymo ir mokslinės literatūros studijos.

Klausos ir regos sutrikimai vyresniame amžiuje. Išmanieji klausos aparatai. Išmaniosios regos priemonės.								Slaugos atvejų analizė
3. Bendravimas su vyresnio amžiaus žmonėmis. Vienišumas, socialinė izoliacija vyresniame amžiuje. Robotai padedantys senjorui palaikyti pokalbius su šeimos nariais ir su išoriniu pasauliu. Gyvūnai robotai.	2		4			6	16	Mokymo ir mokslinės literatūros studijos. Slaugos atvejų analizė
4. Polifarmacija vyresniame amžiuje. Vaistų dėtuvių su integruotais laikmačiais. Išmaniųjų prietaisų naudojimas, užtikrinant tinkamą vaistų administravimą.	2		6			8	16	Mokymo ir mokslinės literatūros studijos. Slaugos atvejų analizė
5. Vyresnio amžiaus žmonių asmens higiena. Šlapimo ir išmatų nelaikymas. Priemonės, užtikrinančios tuštinimosi ir šlapinimosi veiklą. Pragulos, jų atsiradimo rizikos veiksniai ir prevencinės priemonės.	2		4			6	15	Mokymo ir mokslinės literatūros studijos. Slaugos atvejų analizė
6. Psichologinės ir psichiatrinės senų žmonių problemos: depresija, deliras, demencija. Agresijos valdymo būdai sergant demencija. Senų asmenų užimtumas taikant interaktyvias priemones. Snoezelendas multi-sensorinis kambarys.	2		4			6	16	Mokymo ir mokslinės literatūros studijos. Slaugos atvejų analizė
Iš viso	12		28			40	93	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Rašto darbas (esė)	50	Semestro eigoje	<p>Esė pagalba vertinamos teorinės žinios ir asmeniniai gebėjimai (geba savarankiškai mokyti ir analizuoti surastą literatūrą).</p> <p><i>Esė vertinimas</i></p> <p>Esė studentas rašo savarankiškai. Esė pristatoma raštu ir/ar žodžiu.</p> <p>Esė vertinimo sritys:</p> <p>25 proc. – pasirinktos temos turinio atskleidimas ir išplėtojimas, pateikimas ir aiškumas.</p> <p>25 proc. – teksto aiškumas, suprantamumas, patikimumas.</p> <p>25 proc. – argumentai pagrįsti mokslo šaltiniais ir asmenine patirtimi.</p> <p>25 proc. – viso darbo kalbinis bendrasis raštingumas, literatūros sąrašas pagal reikalavimus.</p> <p>Vertinama balais:</p> <p>10 balų – puikios žinios ir gebėjimai; esė puikiai pateikta:</p> <p>aiškiai, išsamiai išplėtotas pasirinktos temos turinys, tekstas aiškus, suprantamas, patikimas, pateikti argumentai išsamiai pagrįsti mokslo šaltiniais ir asmenine patirtimi, puikus viso</p>

			<p>darbo kalbinis bendras raštingumas, literatūros sąrašas atitinka reikalavimus. Studentas puikiai parašė esė, teoriškai pagrindė ir pristatė kolegoms bei dėstytojui gautą informaciją. Aktyviai dalyvavo pratybose, puikiai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į visus jam pateiktus klausimus, puikiai geba formuluoti problemas, teikti kritines pastabas, puikiai geba mokytis savarankiškai.</p> <p>9-8 balai – labai geros/geros žinios ir gebėjimai; esė labai gerai/gerai pateikta: išplėtotas pasirinktos temos turinys, tekstas aiškus, suprantamas, pasiekiamas, pateikti argumentai pagrįsti mokslo šaltiniais ir asmenine patirtimi, labai geras/geras viso darbo kalbinis bendras raštingumas, literatūros sąrašas atitinka reikalavimus. Studentas labai gerai/gerai teoriškai pagrindė ir pristatė kolegoms bei dėstytojui gautą informaciją. Pakankamai aktyviai dalyvavo pratybose, labai gerai / gerai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į beveik visus jam pateiktus klausimus, geba formuluoti problemas, teikti kritines pastabas, geba mokytis savarankiškai, pateikti rekomendacijas.</p> <p>7-6 balai – vidutiniškos/patenkinamos žinios ir gebėjimai; atvejo analizėje vidutiniškai/patenkinamai pateikta: slaugos duomenys apie paciento sveikatą, iškeltos slaugos problemos, aprašyti slaugos veiksmai, nurodyta sveikatos priežiūros narių komanda, kuri dalyvauja paciento priežiūroje, pateikti rezultatų vertinimai pagal esamą paciento sveikatos būklę bei rekomendacijos, susijusios su pacientų mokymu. Vidutiniškai dalyvavo pratybose, patenkinamai/vidutiniškai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į daugiau nei pusę jam pateiktų klausimų.</p> <p>5 balai – silpnos žinios ir gebėjimai; atvejo analizėje silpnai (paviršutiniškai) pateikta: slaugos duomenys apie paciento sveikatą, iškeltos slaugos problemos, aprašyti slaugos veiksmai, nurodyta sveikatos priežiūros narių komanda, kuri dalyvauja paciento priežiūroje, pateikti rezultatų vertinimai pagal esamą paciento sveikatos būklę bei rekomendacijos, susijusios su pacientų mokymu. Vangiai dalyvavo pratybose, paviršutiniškai bendrauja ir bendradarbiauja su kolegomis, atsakė į pusę jam pateiktų klausimų.</p> <p>0-4 balai – studentas neatliko atvejo analizės. Netenkinami minimalūs reikalavimai.</p>
Egzaminas	50	Semestro eigoje	<p>Studentas turi būti parašęs esė. Vertinimo balais reikšmės: 10 balų – studentas puikiai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją analizuoti ir apibendrinti,</p>

			<p>tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Atsakyta ne mažiau kaip 90 proc. klausimų.</p> <p>8-9 balai – studentas labai gerai/gerai įsisavino studijuotą medžiagą, geba ją sisteminti ir apibendrinti, tinkamai naudoja sąvokas ir terminus. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 85 proc. klausimų (9 balai) ar 75 proc. klausimų (8 balai).</p> <p>6-7 balai – studentas patenkinamai/vidutiniškai įsisavino studijuotą medžiagą, dalis sąvokų ir terminų vartojama netiksliai. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 65 proc. klausimų (7 balai) ar 55 proc. klausimų (6 balai).</p> <p>5 balai – studentas silpnai (paviršutiniškai) įsisavino studijuotą medžiagą, netiksliai vartoja sąvokas ir terminus. Laikant raštu – atsakyta ne mažiau kaip 50 proc. klausimų.</p> <p>4-0 balai – studentas neįsisavino studijuotos medžiagos; terminus ir sąvokas vartoja netinkamai. Laikant raštu – atsakyta mažiau kaip 50 proc. klausimų.</p>
Galutinis vertinimas - kaupiamasis pažymys			Egzamino kaupiamasis pažymys susideda iš egzamino teorinių žinių vertinimo (K – 0,5) ir rašto darbo (esė) (K – 0,5).

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Lee A.G., Potter J.F., Harper M.K.	2023	Geriatrija specialistams		Nacionalinis mokymų centras, Vilnius
Lesauskaitė V., Damulevičienė G., Knašienė J., Kučikienė O., Macijauskienė J.	2017	Geriatrija		LSMU Leidybos namai, Kaunas
Williams P.A.	2015	Basic Geriatric Nursing		Elsevier Health Sciences, ISBN: 9780323187749
Hung, L., Lake, C., Hussein, A. et al.	2023	Using telepresence robots as a tool to engage patient and family partners in dementia research during COVID-19 pandemic: a qualitative participatory study.	Res Involv Engagem 9, 12	https://doi.org/10.1186/s40900-023-00421-w
Ghezzi E.M, Niessen L.C, Jones J.A.	2021	Innovations in Geriatric Oral Health Care.	Dent Clin North Am. Apr;65(2):393-407.	doi:10.1016/j.cden.2020.12.002. Epub 2021 Jan 26. PMID: 33641760.
Carrarini C., Russo M., Dono F. et al.	2021	Agitation and Dementia: Prevention and Treatment	Front Neurol. Apr	doi: 10.3389/fneur.2021.644

		Strategies in Acute and Chronic Conditions.	16;12:6443 17.	317. PMID: 33935943; PMCID: PMC8085397
Papildoma literatūra				
Roller-Wirnsberger R., Singler K., Polidori MC.	2018	Learning Geriatric Medicine		Springer International Publishing. ISBNs 978-3-31-961997-2, 978-3-31-961996-5
Woodford H.	2022	Essential Geriatrics. 4th edition		CRC Press. ISBN-13 : 978-1032135298
Charlotte Eliopoulos Lippincott Williams & Wilkins	2013	Gerontological Nursing		Paperback, ISBN-13: 978-0-8036-2500-6
Internetiniai puslapiai	Inovations in aging. Interneto priedas:			Interneto priedas:
	https://academic.oup.com/innovateage/pages/About			
Internetiniai puslapiai	Journal of Gerontological Nursing. Interneto priedas:			Interneto priedas:
	https://journals.healio.com/journal/jgn			